

MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO UGDYMO PROCESĖ TVARKA

I. VERTINIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

1. **PAGRINDAS:** Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004-02-25 įsakymas Nr. ĮSAK- 256.
2. **TIKSLAS** - padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei; pateikti mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.
3. **VERTINIMO UŽDAVINIAI:**
 - 3.1. padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo silpnąsias ir stipriąsias puses, įsivertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;
 - 3.2. padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus;
 - 3.3. suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos;
 - 3.4. nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokinių poreikius atliepiančią pagalbą.

II. VERTINIMO UGDYMO PROCESĖ SAMPRATA

4. Vertinimą ugdymo procese sudaro du vienas kitą sąlygojantys vertinimo tipai:
 - 4.1. formuojamasis vertinimas;
 - 4.2. diagnostinis vertinimas.
5. Vertinimo ciklą ugdymo procese sudaro:
 - 5.1. *planavimas*. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu. Prieš pradėdant mokytis, mokytojui ir mokiniams turi būti aišku, ką jie turi pasiekti ir kaip bus vertinama:
 - 5.1.1. planuodamas vertinimą, mokytojas tariasi su mokiniais, kitais mokytojais;
 - 5.1.2. mokinių veiklos pamokoje ir namų darbų vertinimas numatomas pamokos plane;
 - 5.1.3. mokytojas rengia temos, kurso dalies aplanką. Jo turinys: a) pamokų planai; b) užduotys, kt. medžiaga (skaidrės, dalijama medžiaga); c) vertinimo lentelė.
 - 5.2. *vertinimas* mokant formuojamojo ir diagnostinio vertinimo procese:
 - 5.2.1. mokytojas su mokiniais išsiaiškina mokymosi uždavinius ir vertinimo kriterijus. Vertinama tai, kas numatyta uždaviniuose;
 - 5.2.2. mokytojas pozityviai skatina mokymosi motyvaciją - kelia mokinių pasitikėjimą savo jėgomis ir norą siekti daugiau nurodydamas, kas pavyko, pagrįstai pagirdamas, vengdamas gąsdinti pažymiais;
 - 5.2.3. mokytojas su mokiniais, numatydamas tolesnio mokymo ir mokymosi uždavinius, remiasi mokinio ar mokinių grupės pasiekimais, polinkiais, interesais, poreikiais;
 - 5.2.4. mokytojas parenka veiksmingas užduotis, naudoja įvairius mokymo(si) metodus ir strategijas;
 - 5.2.5. vertinimas vyksta, sukaupus informaciją; ji apibendrinama ir fiksuojama;
 - 5.2.6. apibendrinta informacija apie individualią mokinio, mokinių grupės ar klasės pažangą bei pasiekimus fiksuojama pagal mokyklos nustatytą tvarką.

III. INFORMAVIMAS

6. Vertinimo informacija pateikiama žodžiu ar raštu mokiniams, tėvams, grupės auklėtojai, mokyklos administracijai.

7. Tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami apie vaiko mokymąsi pagal reikalą, bet ne rečiau kaip 2 kartus per metus pagal mokyklos nustatytą tvarką.

IV. UGDYMO PROCESO VERTINIMAS IR KOREGAVIMAS

8. Remdamiesi vertinimo informacija, mokytojai ir mokyklos vadovai priima sprendimus dėl ugdymo turinio, mokymosi metodų ir strategijų, mokymosi užduočių, šaltinių tinkamumo, ugdymo tikslų realumo.

9. Išsilavinimo standartai yra pagrindinis orientyras planuojant, mokant, fiksuojant ir aptariant vertinimo informaciją.

10. Individualizuojant ugdymo turinį specialiųjų poreikių turintiems mokiniams išsilavinimo standartai pritaikomi pagal jų išgales. Atitinkamai individualizuojamas ir vertinimas.

V. VERTINIMAS BAIGUS PROGRAMĄ - APIBENDRINAMASIS VERTINIMAS

11. Taikomas, baigus atskiro dalyko, modulio programą (įskaitos, brandos egzaminai).

12. Yra formalus, tai yra, jo rezultatai fiksuojami žurnale pažymiu, baigus programą (paskutiniojo pusmečio, įskaitos (gimtosios kalbos, užsienio kalbos), brandos egzaminų (V, M).

VI. VERTINIMAS MOKYTOJO IR MOKINIO LYGMENIU

13. Mokytojas kartu su mokiniais aptaria mokymosi pasiekimus, užduotis, ir vertinimo kriterijus, nagrinėja vertinimo informaciją. Mokytojo padedami, mokiniai mokosi vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus bei pažangą.

14. Mokytojas:

14.1. pagal pasirinktą būdą planuoja ir atlieka mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą ugdymo procese;

14.2. mokykloje nustatyta tvarka fiksuoja vertinimo informaciją;

14.3. informuoja mokinius, grupės auklėtoją, kitus mokytojus ir mokyklos vadovus apie mokinių mokymąsi, pasiekimus ir pažangą;

14.4. remdamasis vertinimo informacija, koreguoja mokinių mokymą ir mokymąsi;

14.5. rūpinasi, kad mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, būtų laiku suteikiama reikiama pagalba; reikalui esant, pasitelkiamas mokyklos psichologas, grupės auklėtoja, tėvai ar globėjai;

14.6. derina su kitais mokytojais mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo metodikas, kontrolinių darbų laiką.

VII. VERTINIMAS MOKYKLOS, VALSTYBĖS IR TĖVŲ (GLOBĖJŲ) LYGMENIU

15. Vertinimas planuojamas ir reglamentuojamas, vadovaujantis dalyko išsilavinimo standartais ir mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka.

16. Mokyklos pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka aptariama ir derinama šiais lygmenimis:

16.1. bendrojo lavinimo dalykų metodikos komisijos posėdyje;

16.2. mokinių tarybos posėdyje;

16.3. mokinių tėvų komiteto posėdyje;

- 16.4. mokyklos tarybos posėdyje;
17. Mokyklos pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka tvirtinama mokyklos direktoriaus įsakymu.

VIII. MOKYKLOS FORMUOJAMOJO IR DIAGNOSTINIO (UGDYMO PROCESĖ) VERTINIMO PAGRINDINIAI KRITERIJAI

18. Baigiamojo (temos, kurso dalies) darbo (kontrolinio darbo, laboratorinio darbo, teksto analizės ir interpretacijos, testo ir kt.) įvertinimas (1-10):
 - 18.1. jis žurnale įrašomas atskiru pažymiu, baigus temą, kurso dalį;
 - 18.2. per pusmetį mokiniai atlieka tiek kontrolinių darbų, kiek mokytoja(s) su mokiniais numato planuodamas atskiromis dalimis (temomis, kurso dalimis).
19. Namų darbų atlikimas(1-10).
20. Atsakinėjimas žodžiu (1-10).
21. Aktyvus dalyvavimas pamokoje (1 - 10balų).
22. Kūrybinė užduotis (1-10).
23. Epizodinis projektinis darbas, dalyvavimas dalyko popamokinėje veikloje (1-10).
24. Mokytojo(s) ir mokinių susitarimu numatyti kiti dalyko vertinimo objektai(1-10):
 25. Visų vertinimo objektų pažymiai skaičiuojami, baigus temą, kurso dalį; numatomas maksimalus ir minimalus surinktų balų (pažymių) skaičius; pagal mokinių surinktų balų (pažymių) skaičių ranguojami galutiniai įvertinimai 1-10 sistemoje. Jie įrašomi žurnale prieš kontrolinio darbo įvertinimą.
 26. Mokinio žinių ir gebėjimų vertinimo procese mokytojas nuolat skatina mokinį vertinti savo ar klasės draugo atliktą užduotį; reikia rengti užduočių su savęs vertinimo perspektyva.
 27. Žurnale kontrolinio ir temos, kurso dalies eilutės apačioje mokytojas įrašo temos ar kurso dalies pavadinimą.
 28. Mokiniais numatoma galimybė geriau atlikti kurią nors jau įvertintą arba neatliktą užduotį (nebuvus pamokoje).
 29. Pradėjus naują temą, kurso dalį, mokiniai įsiklįjuoja į sąsiuvinį mokytojo parengtą vertinimo lentelę su nurodytais vertinimo objektais. Mokinys gali prognozuoti galutinį išeitos temos, kurso dalies įvertinimą, atlikti tas užduotis, kurių neatlikęs (tariasi su mokytoju (a) dėl atlikimo termino);
 - 29.1. mokytojas turi analogišką išplėstinę visos grupės vertinimo lentelę;
 - 29.2. kai kurie bendrieji vertinimo kriterijai netaikomi kūno kultūros, etikos, tikybos, menų dalykams.
 30. Kūno kultūros, etikos, tikybos, menų bendrieji kriterijai:
 - 30.1. lankomumas;
 - 30.2. kūrybinės (kūno kultūros) užduotys;
 - 30.3. aktyvumas pamokoje;
 - 30.4. projektiniai darbai, dalyvavimas dalyko popamokinėje veikloje (varžybose, parodose, pristatymuose ir kt. veikloje).
 31. Mokytojo(s) ir mokinių aptarti vertinimo objektai.
 32. Mokinio teisės ir pareigos vertinimo procese:
 - 32.1. mokinys turi teisę siūlyti dalyko vertinimo objektus ir periodiškumą;
 - 32.2. mokinys turi teisę prašyti mokytojo(s) pakomentuoti plačiau užduoties ar kontrolinio darbo įvertinimą;
 - 32.3. mokinys gali prognozuoti temos, kurso dalies galutinį įvertinimą ir prašyti mokytojo leisti atlikti geriau blogai įvertintą ar neatliktą užduotį, perrašyti kontrolinį darbą arba parašyti kontrolinį darbą, jei nebuvo tą dieną pamokoje;

32.4. mokiniai turi žinoti kontrolinio darbo struktūrą, užduočių pobūdį, laiką, kad galėtų sistemingai ruoštis kontroliniam darbui.

33. *Mokinio pareigos vertinimo procese:*

33.1. mokinys privalo įsiklijuoti į dalyko sąsiuvinį (užrašus) mokytojo(s) paruoštą vertinimo lentelę ir joje fiksuoti gaunamus įvertinimus;

33.2. mokinys privalo sistemingai lankyti dalyko pamokas ir atlikti visas skirtas užduotis;

33.3. jei mokinys be pateisinamos priežasties nebuvo pamokoje(se) ir atlieka užduotį(is), jo įvertinimas mažinamas 50 procentų;

33.4. jei mokinys be pateisinamos priežasties nerašė (neatliko) kontrolinio darbo ar kitos kontrolinio pobūdžio užduoties, jį atlieka mokytojo nurodytu laiku ir būdu; tokiu atveju jo kontrolinio darbo įvertinimas mažinamas 50 procentų;

33.5. jei mokinys dėl pateisinamos priežasties nebuvo pamokoje(se), jo atliktos užduotys ar parašytas mokytojo nurodytu laiku kontrolinis darbas vertinamas bendra tvarka, nemažinant įvertinimo;

33.6. mokinys privalo supažindinti tėvus (globėjus, rūpintojus) su gautais galutiniais įvertinimais. Tėvai turėtų susipažinti ir pasirašyti vaiko dalyko įvertinimo lentelėje, nurodydami datą;

33.7. jei mokinys neatsiskaitęs bent iš vienos temos (kurso dalies), nerašęs kontrolinio darbo, jis neatestuojamas už pusmetį (metus). Toks mokinys likviduoja dalyko įsiskolinimą pagal bendrą mokykloje skolų likvidavimo ir praleistų pamokų turinio tvarką.

34. Formuojamasis ir diagnostinis vertinimas - nuoseklaus dalyko programos planavimo dalis.

34.1. mokytoja(s), remdamasis dalyko teminiu planu ir išsilavinimo standartais, sudaro temos, kurso dalies planą, kuriame numato: 1) temas, kurso daliai skirtų pamokų skaičių; 2) konkrečias užduotis ir jų vertinimo būdą;

34.2. mokytojas, remdamasis temos, kurso dalies planu, sudaro kiekvienos pamokos planą, kuriame numato:

34.2.1. pamokos tikslus;

34.2.2. pamokos uždavinius (konkrečius);

34.2.3. veiklos metodus ir formas;

34.2.4. veiklos diferencijavimą ir individualizavimą;

34.2.5. pamokose naudojamą medžiagą;

34.2.6. vaizdines, technines priemones;

34.2.7. užduočių ir kt. veiklos vertinimą.

35. Apibendrinamojo vertinimo (baigus programą, modulį) rezultatai fiksuojami žurnale ir mokyklos vadovybei pateikiamoje informacijoje šia tvarka:

35.1. Įrašomi įskaitų (lietuvių kalbos, gimtosios), užsienio kalbų (anglų, vokiečių, rusų) įvertinimai;

35.2. įrašomi metiniai įvertinimai, nurodant mokinio išeitą programos lygį (A, B);

35.3. įrašomi brandos egzaminų įvertinimai (M-pažymiu, V- balais), remiantis egzaminų protokolais.

36. Mokytoja(s) su mokiniais aptaria papildomus dalyko vertinimo objektus ir pateikia bendrojo lavinimo dalykų skyriaus vedėjai dėl informacijos.
